

*Kerim ÇOBAN

Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) veya Dahilde İşleme İzninin (Dİİ) kapatılması

I- İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ

1- DİİB/ Dİİ Revizesi: Dahilde işleme izin belgesi, belge kapatma işlemleri sonuçlandırılıncaya kadar revize edilebilir. Belge sahibi firmalar, belgenin kâğıt ortamındaki basılı nüshası aranılmaksızın belgenin elektronik ortamdaki kayıtlarının revize işlemlerinin yapılabilmesini teminen elektronik ortamda Bakanlığa müracaat ederler. Dahilde işleme izin belgelerinin elektronik ortamdaki kayıtlarının revize edilmesi ile ilgili görev ve yetkiler Bakanlıkça kullanılabilir gibi, gerek görülmesi halinde bölge müdürlüklerine kısmen devredilebilir. Dahilde işleme izni talep formuna ilişkin revize müracaatı, ilgili firma tarafından gerekli bilgi ve belgeler ile birlikte ilgili gümrük idaresine yapılır. Yapılan revize müracaatı gümrük idaresince sonuçlandırılır ve firmaya bildirilir.

- DİİB, kapatma müracaatından sonra veya belge süresi içerisinde revize edilebilir. Belge sahibi firmalar, belgenin kâğıt ortamındaki basılı nüshası aranılmaksızın belgenin elektronik ortamdaki kayıtlarının revize işlemlerinin yapılabilmesini teminen elektronik ortamda Bakanlığa müracaat ederler. Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü'nce) yapılacak değerlendirme neticesinde, uygun görülen talepler belgenin elektronik ortamdaki kayıtlarına işlenir. İlgili firmalarca bu kapsamdaki işlemler için belgenin elektronik ortamdaki son halini içeren basılı nüshasının temin edilmesi gerekir. Bu durumdaki revize müracaatı, elektronik ortamdaki müracaatla eş zamanlı olarak veya müteakiben ilgili firma tarafından belge aslı ile birlikte ilgili İBGS'ye yapılır. İlgili İBGS'ce, gerekli işlemler elektronik ortamdaki müracaatın sonucu dikkate alınarak sonuçlandırılır.

2- Belge/İzin Süresi: Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin süresi, sektörüne göre azami 12 (oniki) aya kadar tespit edilebilir. Ancak, gemi inşaa, komple tesis vb. ile üretim süreci 12 (oniki) ayı aşan ürünler ve savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belgenin/iznin süresi, proje süresi kadar tespit edilebilir. Sürenin başlangıcı, dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin tarihidir. Süre sonu ise, belge/izin süresi (ek süre, haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hallerle ilişkin süreler dahil) bitiminin rastladığı ayın son günüdür.

3- Ek Süre ve Ek Süre Müracaatı: **1) Firmaların;** a) 2006/12 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği'nin 22.maddesinin birinci fıkrası hükmüne istinaden dahilde işleme izin belgelerine ek süre almak için, en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,

b) 22.maddenin ikinci fıkrası hükmü çerçevesinde belgeli performanslarına istinaden dahilde işleme izin belgelerine ek süre almak için, en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,

c) 22.maddenin beşinci fıkrası hükmüne istinaden proje süresine ilişkin dahilde işleme izin belgelerine ek süre almak için, en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa, ç) 22.maddenin beşinci fıkrası hükmüne istinaden proje süresine ilişkin dahilde işleme iznine ek süre almak için Bakanlıkça belirlenen uygulama esasları çerçevesinde, izne ilişkin beyanname aslı, gerçekleştirilen ihracata ilişkin liste ve bu listede yer alan gümrük beyannamelerinin iznin ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılacağına ve bu

bilgilerin doğruluğuna dair taahhütname ile birlikte en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine, müracaat etmeleri gerekir.

2) *Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirilmeye alınmaz.*

4- Ek Süre Müracaatının Değerlendirilmesi ve Verilecek Ek Süreler: 1) *Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ilk ithalatın yapıldığı tarih esas alınmak suretiyle belge süresi azami 3 (üç) ay uzatılır.* Belge kapsamında hiç ithalat yapılmaması halinde de belge süresi azami 3 (üç) ay uzatılır.

2) *Dahilde işleme izin belgesi kapsamında gerçekleştirilen ihracat değerinin belge ihracat taahhüdü değerine oranının en az %25 olması halinde (komple tesis veya gemi inşasına ilişkin düzenlenen belgelerde üretimin % 25'inin tamamlandığının belgelenmesi halinde) dahilde işleme izin belgesine belge orijinal süresinin yarısı kadar ek süre verilebilir.*

3) Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde belge kapsamında serbest bölgeye yapılan ihracatın ikinci fıkra kapsamında değerlendirilmesi için ihracatın, bu Tebliğin (2006/12 sayılı Tebliğ) 28.maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde gerçekleştirildiğinin tevsiki aranır.

4) Geri ödeme sistemi çerçevesinde belge kapsamında serbest bölgeye yapılan ihracatın ikinci fıkra kapsamında değerlendirilmesi için ihracatın, bu Tebliğin 28.maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde gerçekleştirildiğinin tevsiki aranır.

5) *Gemi inşaa, komple tesis vb. ile savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belgeye/izne proje sürecine göre ek süre verilebilir.*

5- Performansa İlişkin Ek Süre: *İlgili firma tarafından müracaat edilmesi kaydıyla, DİİB süresi içerisinde gerçekleştirilen ihracat değerinin belge ihracat taahhüdü değerine oranının en az %50 olması halinde, DİİB'e toplam 6 (altı) ayı geçmemek kaydıyla belge orijinal süresinin yarısı kadar ek süre verilebilir.* Ayrıca, indirimli teminattan yararlandırılan belgelerde de yukarıda belirtildiği şekilde % 50 gerçekleştirme oranı aranır.

Firmaların, bu kapsamdaki ek süre imkanından yararlanabilmeleri için, ilgili belgenin performansına istinaden en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa müracaat etmeleri gerekir.

6- Gümrük İdarelerince Dahilde İşleme İznine (Dİİ) Verilecek Süreler, Süre Sonu, Ek Süre Müracaatı Ve Değerlendirilmesi, Vb. İşlemler, 2006/12 Sayılı Tebliğin 25 İlâ 27.Madde Hükümleri Saklı Kalmak Kaydıyla, Aşağıda Belirtilen Şekilde Gerçekleştirilir:

1) **Dahilde İşleme İzni Süreleri:** Gümrük idarelerince verilecek Dahilde İşleme İzinlerine ilişkin süreler, ekli tabloda belirtildiği şekilde düzenlenmiştir. Anılan Tebliğin 14/1-a, 14/1-c ve 14/1-1 maddeleri kapsamında düzenlenen ve taahhüt hesabı henüz kapatılmamış Dahilde İşleme İzinleri için izin sürelerinin gümrük idarelerince 12 (oniki) aya tamamlanması gerekir.

2) **Dahilde İşleme İzin Süresinin Başlangıcı ve Süre Sonu:** Sürenin başlangıcı, Dahilde İşleme İzninin (Dİİ) tarihidir. Süre sonu ise, izin süresi (ek süre, haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hallere ilişkin süreler dahil) bitiminin rastladığı ayın son günüdür.

3) **Dahilde İşleme İzni Ek Süre Müracaatı ve Değerlendirilmesi:** Ekli tabloda yer alan işleme faaliyetlerinin verilen süre içinde bitirilmemesi durumunda, 2006/12 sayılı Tebliğin 23 ve 24.maddeleri uyarınca haklı sebebe dayalı olarak ek süre verilmesi mümkün bulunmaktadır. Bu çerçevede, firmanın izin kapsamında gerçekleştirdiği üretim ve işleme faaliyeti veya taahhüt edilen ihracatın tamamını ihmal veya kusur olmaksızın gerçekleştirememesi halinde, izin kapsamında gerçekleşen işleme faaliyeti ve üretimin veya ihracatın, izin ihracat taahhüdüne oranının en az % 25'i olduğunun, 6 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliği (Yetkilendirilmiş

Gümrük Müşavirliği) hükümleri doğrultusunda izin sahibi firma ile yapılan bir Tespit Sözleşmesi çerçevesinde **Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince düzenlenecek tespit raporunun ilgili Gümrük Müdürlüğüne sunulması kaydıyla, ilgili izne orijinal izin süresinin yarısı kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.** Ek süre müracaatının, izin hak sahibince Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirine düzenlettirecek tespit raporunun gerekli diğer belgelerle birlikte, en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde izni veren Gümrük Müdürlüğüne yapılmasıyla, bu kapsamda yapılan ek süre talebi, haklı bir sebebe dayanıp dayanmadığı, işleme faaliyetinin izinde belirtilen şekilde devam edip etmediği ve izin kapsamında gerçekleşen işleme faaliyeti ve üretimin veya ihracatın, izin ihracat taahhüdüne oranının **en az % 25'i olup olmadığı** yönünden incelenir ve 15 gün içinde sonuçlandırılarak ilgili firmaya bildirilir. Ek süre verilmesinin uygun bulunması halinde, bu husus Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri İzin Formu ve gümrük beyannamesinin ilgili bölümlerine kaydedilir.

4) Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar: Dahilde İşleme İzni kapsamındaki eşya ile ilgili ek süre müracaatında bulunabilmek için, Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince yapılacak tespit ve raporlama işlemlerinin tespit sözleşmesine bağlanması zorunludur. Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirince Dahilde İşleme İzni kapsamındaki eşya ile ilgili ek süre müracaatında bulunabilmek için 6 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliği (Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği) "EK-5/A Tespit Sözleşmesi 1. Bölüm" örneğinde, (16) no.lu "TESPİT TÜRÜNE İLİŞKİN BİLGİLER" alanına, izni veren gümrük idaresince Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri İzin Formunun sağ üst köşesinde yer alan "İzin numarası" alanına kaydedilen numaranın girilmesinin sağlanması gerekir.

7- Haklı Sebep Hallerine İlişkin Müracaat: 1) Firmaların haklı sebep hallerinden yararlanabilmesi için; a- Dahilde işleme izin belgesi (DİİB) ile ilgili olarak, **en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,** b- Dahilde işleme izni (Dİİ) ile ilgili olarak, Bakanlıkça belirlenen uygulama esasları çerçevesinde, izne ilişkin gümrük beyannamesi aslı ve haklı sebebe ilişkin tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte **en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine, müracaat etmeleri gerekir.** 2) Birinci fıkrada belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirmeye alınmaz.

8- Haklı Sebep Hallerinin Değerlendirilmesi: 1) Dahilde işleme izin belgesine, ilgili firmanın belge kapsamındaki önceden ihracatına tekabül eden ithalatını tamamlayamaması haline mahsus olmak üzere, belge süresi sonundan itibaren azami belge orijinal süresinin yarısı kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.

2) **İlgili firmanın izin kapsamında gerçekleştirdiği üretim ve işleme faaliyeti veya taahhüt edilen ihracatın tamamını ihmal veya kusur olmaksızın gerçekleştirememesi halinde, izin kapsamında gerçekleştirilen işleme faaliyeti ve üretimin veya ihracatın izin ihracat taahhüdüne oranının en az % 25 olması kaydıyla, ilgili izne orijinal izin süresinin yarısı kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.**

3) İhracata ilişkin bir gümrük beyannamesinin belge ihracat taahhüdüne saydırılmasına ilişkin diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla, **belge süresi içerisinde gerçekleştirilen ancak satır kodu bulunmaması nedeniyle belge ihracat taahhüdüne saydırılmayan gümrük beyannameleri kapsamı eşya ile aynı ad ve 8-12'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonundaki eşyanın miktarı kadar yeniden ihracat gerçekleştirilebilmesi için, belge süresi sonundan itibaren azami belge orijinal süresinin yarısına kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.** Başka bir belgeye ait satır kodunun yer alması nedeniyle ilgili belgenin ihracat taahhüdüne saydırılmayan gümrük beyannameleri bu fıkra hükmü çerçevesinde değerlendirilmez.

9- Ek Sürelere İlişkin Uygulama: İhracat 2006/12 sayılı Tebliğ'in 23 ve 24.maddelerine istinaden haklı sebebe ilişkin verilecek ek süre ve İhracat 2006/12 sayılı Tebliğ'in 21 ve 22.maddelerine istinaden verilecek ek süreler, belge üzerinde kayıtlı süre sonundan başlamak üzere verilir. (Örnek: Belgede kayıtlı süre sonu 07/05/2020 tarihi ise, ek süre verilirken bu tarih esas alınır. Bu tarihin rastladığı ayın son günü olan 31/05/2020 tarihi dikkate alınmaz.) Diğer taraftan; mücbir sebep ile fevkalade hallere istinaden DİİB'e verilecek ilave süre, belge sahibi firma tarafından İhracat 2006/12 sayılı Tebliğ'in 25. maddesinde belirtilen mücbir sebep ile fevkalade haller kapsamında yapılan ilave süre talebinin Bakanlık tarafından uygun görüldüğü tarihten itibaren, mücbir sebep veya fevkalade hal süresi dikkate alınarak belirlenir.

10- Mücbir Sebep İle Fevkalade Haller:

1) Aşağıda belirtilen mücbir sebep ile fevkalade hallerin belge/izin süresi içerisinde meydana gelmesi halinde, dahilde işleme izin belgesine/dahilde işleme iznine ilave süre verilebilir.

Bunlar:

- a-** Deprem, sel, don, fırtına, kasırga vb. tabii afetler ve yangın (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlükleri, itfaiye müdürlükleri veya ilgili diğer kurumlardan alınacak yazı ile belgelendirilmesi gerekir.),
- b-** Ülkemiz veya ithalatçı ülkede devletçe konulan yasaklar, harp ve abluka hali (İlgili kamu kurumundan alınacak yazı ile),
- c-** Yükümlü firmanın faaliyetinin kamu otoritelerince kısıtlanması, durdurulması veya firmaya el konulması (İlgili kamu kurumundan alınacak yazı ile),
- ç-** Yükümlü firmanın iflası veya konkordato ilan etmiş olması ya da firma hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olması (Mahkeme kararı ile),
- d-** Şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,
- e-** Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı ile) ispatlanır.

11- Mücbir Sebep ile Fevkalade Hallere İlişkin Müracaat: 1) Firmaların mücbir sebep ile fevkalade hallerden yararlanabilmesi için; **a) Dahilde işleme izin belgesi (DİİB) ile ilgili olarak, en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa, b) Dahilde işleme izni (Dİİ) ile ilgili olarak, izne ilişkin beyanname aslı, tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine, müracaat etmeleri gerekir. 2)** Birinci fıkrada belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirmeye alınmaz.

12- Mücbir Sebep ile Fevkalade Hallerin Değerlendirilmesi: 1) Mücbir sebep ile fevkalade hallere istinaden dahilde işleme izin belgesine/dahilde işleme iznine verilecek ilave süre; belge/izin sahibi firma tarafından bu Tebliğin 25.maddesinde belirtilen mücbir sebep ile fevkalade haller kapsamında yapılan ilave süre talebinin Bakanlık İhracat Genel Müdürlüğü/ilgili gümrük idaresi tarafından uygun görüldüğü tarihten itibaren, mücbir sebep veya fevkalade hal süresi dikkate alınarak belirlenir.

2) Deprem, sel, don, fırtına, kasırga vb. tabii afetler ve yangın gibi mücbir sebep ile fevkalade haller nedeniyle; **a-** Belge/izin kapsamında ithal edilen eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybı durumunda, bu telef veya kayba dair delil tespiti işlemi talep olunan mahkemece, diğer taraflarla birlikte belge için Bakanlığa ve yine gümrük yükümlülüğü açısından ilgili gümrük idaresine; izin için ise ilgili gümrük idaresine tebligat yapılması ertesinde, mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitinin tevsik edilmesi halinde, 1-Bu ithalata tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaksızın ihracat taahhüdü kapatılır ve ithalata ilişkin teminat iade edilir veya, 2-İhracat taahhüdünün tamamlanması için telef olan veya kaybolan miktar kadar yeni ithalata izin verilir.

b- Belge/izin sahibi firmanın üretim tesisinin kullanılamaz hale gelmesi durumunda, bu duruma dair delil tespiti işlemi talep olunan mahkemece, diğer taraflarla birlikte belge için Bakanlığa; izin için de ilgili gümrük idaresine tebligat yapılması ertesinde, **mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitinin tevsik edilmesi halinde, belge/izin kapsamında ithal edilen eşya bütün hak ve mükellefiyetleri ile birlikte, dahilde işleme rejiminden yararlanma koşullarına sahip başka bir firmaya,** gümrük gözetimi ve denetimi altında **(belge için Bakanlığın uygun görüşü alındıktan sonra) devredilebilir.**

3) Bu durumdaki belge sahibi firmaların, bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine ilişkin olarak, belge aslı, ilgili eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybını gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler ile birlikte; bu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendine ilişkin olarak, belge aslı, üretim tesisinin kullanılamaz hale geldiğini gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler, devir yapılacak firmanın belge aslı ve iki firma arasında yapılan protokol ile birlikte Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) müracaat etmeleri gerekir. 4) Ayrıca, bu durumdaki izin sahibi firmaların, bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine ilişkin olarak, izne ilişkin beyanname aslı, ilgili eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybını gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler ile birlikte; bu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendine ilişkin olarak, izne ilişkin beyanname aslı, üretim tesisinin kullanılamaz hale geldiğini gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler, devir yapılacak izne ilişkin beyanname aslı ve iki firma arasında yapılan protokol ile birlikte ilgili gümrük idaresine müracaat etmeleri gerekir.

13- Belgeden Belgeye Eşya Devri

A-1: Deprem, sel, don, fırtına, kasırga vb. tabii afetler ve yangın gibi mücbir sebep ile fevkalade haller nedeniyle; **a- Belge/izin kapsamında ithal edilen eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybı durumunda,** bu telef veya kayba dair delil tespiti işlemi talep olunan mahkemece, diğer taraflarla birlikte belge için Bakanlığa ve yine gümrük yükümlülüğü açısından ilgili gümrük idaresine; izin için ise ilgili gümrük idaresine tebligat yapılması ertesinde, mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitinin tevsik edilmesi halinde, **1-Bu ithalata tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaksızın ihracat taahhüdü kapatılır ve ithalata ilişkin teminat iade edilir veya, 2-İhracat taahhüdünün tamamlanması için telef olan veya kaybolan miktar kadar yeni ithalata izin verilir.**

A-2: Belge/izin sahibi firmanın üretim tesisinin kullanılamaz hale gelmesi durumunda, bu duruma dair delil tespiti işlemi talep olunan mahkemece, diğer taraflarla birlikte belge için Bakanlığa; izin için de ilgili gümrük idaresine tebligat yapılması ertesinde, **mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitinin tevsik edilmesi halinde, belge/izin kapsamında ithal edilen eşya bütün hak ve mükellefiyetleri ile birlikte, dahilde işleme rejiminden yararlanma koşullarına sahip başka bir firmaya,** gümrük gözetimi ve denetimi altında **(belge için Bakanlığın uygun görüşü alındıktan sonra) devredilebilir.**

B- Belge Kapsamında İşlem Görmüş Ürün Bünyesinde Kullanılan İthal Eşyasına İlişkin Hak ve Yükümlülüklerin Devri:

1) **Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün, başka bir belgenin ithalat bölümünde belirtilen eşya arasında yer alması şartıyla süresi geçerli belge sahibi firma bu ürün bünyesinde kullanılan ithal eşyasına ilişkin hak ve yükümlülüklerini Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslara göre söz konusu rejimden yararlanma koşullarını taşıyan başka bir belge sahibi firmaya devredebilir.**

2) Hak ve yükümlülüklerin Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslara göre başka bir belge sahibine devredildiğinin ve devre konu işlem görmüş ürün bünyesinde kullanılan ithal eşyası için verilmesi gereken teminatın devralan firma tarafından üstlenildiğinin tevsiki kaydıyla, devreden belge sahibi firmanın belgesi Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde kapatılabilir.

3) Devreden firmanın, belge süresi içerisinde dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki işlem görmüş ürün bünyesinde kullanılan ithal eşyasına ilişkin hak ve yükümlülüklerin Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslara göre başka bir belge sahibine devredildiğini ve devredilen ürünün bünyesinde kullanılan ithal eşyası için verilmesi gereken teminatın devralan firma tarafından üstlenildiğini tevsik eden belgeler ile birlikte ilgili gümrük idaresine başvurması durumunda, devredilen ürünün bünyesinde kullanılan ithal eşyası için alınan teminat, ilgili gümrük idaresince devreden firmaya iade edilebilir.

4) Devir durumunda varsa ödenmesi gereken telafi edici verginin ödenmemesi veya eksik ihracat gerçekleştirilmesi halinde, tüm mali ve hukuki sorumluluk devralan firmaya geçer.

5) Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) bu madde kapsamında kısıtlama getirmeye yetkilidir.

14- İhracat Taahhüdünün Kapatılması İçin İlgili Bilgi ve Belgelerin Sunulması:

1) Firmaların; a) **Dahilde işleme izin belgesi (DİİB) ihracat taahhüdünü** kapatmak için **en geç belge süresi sonundan itibaren üç ay içerisinde** Ek-3'te belirtilen bilgi ve belgeleri Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen ilgili bölge müdürlüğüne/ üyesi buldukları İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine (İBGS)'ne (belge sahibi firmanın birden fazla İBGS'ye üyeliğinin söz konusu olması durumunda ise, İhracat 2006/12 sayılı Tebliğ eki Ek-10'da yer alan ve her bir İBGS'nin taahhüt kapatma işlemi açısından yetkili olduğu belirtilen sektörler dikkate alınarak belge sahibi firmanın elektronik ortamda tercih ettiği İBGS'ye),

b) **Dahilde işleme izni (Dİİ) ihracat taahhüdünü** kapatmak için **en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde**, Ek-4'te belirtilen bilgi ve belgeleri ilgili gümrük idaresine, Sunmaları zorunludur.

2) Birinci fıkrada belirtilen işlemlerin süresi içerisinde yerine getirilmesi firma sorumluluğunda olup, bu süreler zarfında firmalara ayrıca yazılı olarak bildirimde bulunulmaz.

Bu kapsamda, elektronik ortamda gerekli uyarı yapılmasına rağmen, henüz taahhüt kapatma müracaatında bulunmamış DİİB sahibi firmalar, 3 (üç) aylık taahhüt kapatmaya müracaat süresinin bitimine 1 (bir) ay kala ilgili İBGS'ce yazı ile uyarılır.

Belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan firmalar adına düzenlenen belgeler ise, ilgili İBGS'ce müeyyide uygulanarak resen kapatılır. Resen kapatılan DİİB'ler aylık listeler halinde Resmi Gazete'de yayımlanır.

Resen kapatma işlemi, ilgili mercilere ve ilgili vergi dairelerine ayrıca bildirilmez ve resen kapatılan DİİB'ler, gerekli işlemler açısından ilgili mercilerce ve ilgili vergi dairelerince Resmi Gazete'den takip edilir.

Not: Bu konu başta olmak üzere, YYS Yıllık Faaliyet Raporu Hazırlanması, YYS Yıllık Zorunlu Eğitimlerinin Verilmesi, YYS Revizyonları, Ön İzleme, Yeni YYS Belgesi Hazırlıkları ve YYS Belgesi Alım Süreci, YYS Başvuru Formlarının Doldurulması, YYS Danışmanlığı, vb. Tüm YYS Süreçleri hakkında daha fazla ayrıntılı bilgiyi, Gümrük ve Dış Ticaret Mevzuatı konularında gerekli Hukuki ve Mevzuat Desteğini, İdari ve Adli İtiraz Süreçleri, Dava Açılması, Dava Aşamalarının Takibi, İlgili Mevzuat Ve Hukuki Açılardan Gerekli İtiraz Ve Savunmaların

Yapılarak Dava Sonucunun Olumlu Sonuçlandırılması, Sonradan Kontrol/ Firma İncelemesi Yaptırılması, Antrepo Açma, Antrepo Geniştirme, AN6, AN7, AN8 Raporlarının düzenlenmesi, ... vb. işlemleri, Sürekli/ Düzenli, Aylık, Yıllık Gümrük ve Dış Ticaret Danışmanlığı, Olay (Konu) Başlı Gümrük ve Dış Ticaret Danışmanlığı, Gümrük ve Dış Ticaret Mevzuatı Eğitimleri, ... vb. konularında yardım, destek, danışmanlık ve benzeri hizmetleri -İsterseniz- Firmalarımız "Çoban Gümrük Dış Ticaret Denetim, Danışmanlık ve Yetkilendirilmiş Gümrük Müşavirliği A. Ş."den veya "Çözüm Denetim Gümrük Dış Ticaret Ve Danışmanlık A. Ş."den alabilirsiniz.

II- DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Dahilde işleme rejiminin (DİR) sonlandırılması ya da Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) veya Dahilde İşleme İzninin (Dİİ) kapatılması için;

1) İhracat taahhüdünün yerine getirilmesi, taahhüt edilen ihracatın zamanında/ belge süresi içinde sonunsuz şekilde gerçekleştirilmesi gerekir.

2) İhracat taahhüdünün tamamının veya bir kısmının süresi içinde yerine getirilmesi, taahhüt edilen ihracatın zamanında/ belge süresi içinde yapılamaması durumunda, DİİB/ Dİİ Revize edilmelidir. Duruma göre DİİB veya Dİİ revize edilebilir, ek süre alınabilir, ek süre alınarak belgenin süresi uzatılabilir (*Dahilde işleme izin belgesi, belge kapatma işlemleri sonuçlandırılıncaya kadar revize edilebilir*).

3) **Performansa ilişkin ek süre alınabilir.** *[İlgili firma tarafından müracaat edilmesi kaydıyla, DİİB süresi içerisinde gerçekleştirilen ihracat değerinin belge ihracat taahhüdü değerine oranının en az % 50 olması halinde, DİİB'e toplam 6 (altı) ayı geçmemek kaydıyla belge orijinal süresinin yarısı kadar ek süre verilebilir. Ayrıca, indirimli teminattan yararlandırılan belgelerde de yukarıda belirtildiği şekilde % 50 gerçekleştirme oranı aranır.*

Firmaların, bu kapsamdaki ek süre imkânından yararlanabilmeleri için, ilgili belgenin performansına istinaden en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa müracaat etmeleri gerekir].

4) Haklı Sebep Hallerine İlişkin Müracaat yapılarak süre uzatımı yapılabilir/ ilave süre kazanılabilir.

5) **Mücbir Sebep ile Fevkalade Haller Durumlarına ilişkin müracaat yapılarak süre uzatımı yapılabilir/ ilave süre kazanılabilir ya da duruma göre, gerekli şartlar oluşmuşsa ihracat taahhüdü kapatılabilir veya revize edilebilir.** *[1-Bu ithalata tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaksızın ihracat taahhüdü kapatılır ve ithalata ilişkin teminat iade edilir veya 2-İhracat taahhüdünün tamamlanması için telef olan veya kaybolan miktar kadar yeni ithalata izin verilir.*

Ya da Belge/izin sahibi firmanın üretim tesisinin kullanılamaz hale gelmesi durumunda, bu duruma dair delil tespiti işlemi talep olunan mahkemece, diğer taraflarla birlikte belge için Bakanlığa; izin için de ilgili gümrük idaresine tebligat yapılması ertesinde, **mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitinin tevsik edilmesi halinde, belge/izin kapsamında ithal edilen eşya bütün hak ve mükellefiyetleri ile birlikte, dahilde işleme rejiminden yararlanma koşullarına sahip başka bir firmaya,** gümrük gözetimi ve denetimi altında (*belge için Bakanlığın uygun görüşü alındıktan sonra devredilebilir*).

6) Belgeden Belgeye Eşya Devri Yapılabilir [A-1: Deprem, sel, don, fırtına, kasırga vb. tabii afetler ve yangın gibi mücbir sebep ile fevkalade haller nedeniyle; a- Belge/izin kapsamında ithal edilen eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybı durumunda, ...; 1) Bu ithalata tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaksızın ihracat taahhüdü kapatılır ve ithalata ilişkin teminat iade edilir veya, 2) İhracat taahhüdünün tamamlanması için telef olan veya kaybolan miktar kadar yeni ithalata izin verilir.

A-2: Belge/izin sahibi firmanın üretim tesisinin kullanılamaz hale gelmesi durumunda, ... Belge/izin kapsamında ithal edilen eşya bütün hak ve mükellefiyetleri ile birlikte, dahilde işleme rejiminden yararlanma koşullarına sahip başka bir firmaya devredilebilir.

B- Belge Kapsamında, DİİB veya Dİİ kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünü; başka bir belgenin ithalat bölümünde belirtilen eşya arasında yer alması şartıyla süresi geçerli belge sahibi firma bu ürün bünyesinde kullanılan ithal eşyasına ilişkin hak ve yükümlülüklerini Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belirlenen usul ve esaslara göre söz konusu rejimden yararlanma koşullarını taşıyan başka bir belge sahibi firmaya devredebilir/.

7) Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) veya Dahilde İşleme İzni (Dİİ) kapsamında ithal edilen eşya, mahrecine iade edilerek veya Transit Ticaret kapsamında yurt dışı edilerek; belge kapatma taahhüdünden kurtulunabilir,

8) Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) veya Dahilde İşleme İzni (Dİİ) kapsamında ithal edilen eşyanın kati ithalatı yapılarak [Gümrük vergi ve resimleri ve varsa gecikme zammı ödenerek] Dahilde İşleme Rejimi (DİR) Sonlandırılabilir/ DİİB veya Dİİ'nin Kapatılması sağlanabilir.

*Kerim ÇOBAN

Emekli Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi

Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri "YGM-T903"

KAYNAKÇA:

- 4458 sayılı Gümrük Kanunu.
- Gümrük Yönetmeliği.
- 2005/8391 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararı.
- 2006/12 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği.
- Dahilde İşleme Rejimine İlişkin İşlemlerin Bilgisayar Veri İşleme Tekniği Yoluyla Yapılmasına Dair 2007/2 Sayılı Tebliği.
- Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün Konuya İlişkin Genelgeleri.
- Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün Tasarruflu Yazıları